

Pewnego dnia profesor Józef Frąckowiak zapytał mnie, czy chciałbym się zainteresować informatyką prawniczą. Zaproponował spotkanie z profesorem Wolfgangiem Kilianem, który był wtedy we Wrocławiu z wykładami dla studentów i doktorantów. W związku z tym, że zawsze interesowałem się komputerami, choć jedynie jako zwykły użytkownik, postanowiłem spotkać się z profesorem Kilianem.

Okazało się, że profesor Kilian jest od wielu lat dyrektorem Instytutu Informatyki Prawniczej, Uniwersytetu w Hanowerze i od lat zajmuje się wpływem technologii informatycznych na prawo. W Polsce wtedy nie było szczególnego zainteresowania naukowców tym obszarem, i prócz Pracowni Informatycznej wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz Katedry Prawa Komputerowego Uniwersytetu Stefana Kardynała Wyszyńskiego, nie było więcej jednostek naukowych, które zajmowały się tą problematyką.

Podjąłem wtedy ważną, jak się niedługo okazało, decyzję życiową, która nie tylko zaważyła na moich dalszych zainteresowaniach naukowych, ale i spowodowała zmianę życia wielu osób zaangażowanych w tworzenie i działalność Centrum.

Profesor Kilian z profesorem Włodzimierzem Gromskim, profesorem Józefem Frąckowiakiem, profesorem Krzysztofem Wójtowiczem, profesorem Bogusławem Banaszakiem, profesorem Janem Kolasą i ówczesnym Dziekanem profesorem Zdzisławem Keglem zaproponowali, aby powstał na naszym wydziale Instytut Informatyki Prawniczej, którego nazwa wymyślona przez profesora Kiliana miała brzmieć "Wrocławski Instytut Informatyki Prawniczej" (WILI). Wobec tego, że wymogi dla Instytutu Informatyki były większe, zaproponowałem powstanie jednostki naukowo- dydaktycznej, wydziałowego centrum. Po konsultacjach i opiniach Komisji Wydziałowej i Senackiej Uniwersytetu ostatecznie JM Rektor w czerwcu 2002 r. powołał Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej. Skrót dla tej nazwy – CBKE - wymyślił Rafał Cisek. On jest także autorem naszego logo.

Pierwszymi współpracownikami CBKE byli Agata Jaroszek - sekretarz CBKE i moja prawa ręka w pierwszym najtrudniejszym okresie działalności Centrum, Dariusz Adamski - niezwykle aktywny i skuteczny w zakresie pozyskiwania środków europejskich na naszą działalność (ECLLET, *Alis*, *Consent*), Ewa Galewska - aktywna w zakresie współpracy z podmiotami na rynku telekomunikacyjnym, pierwszy kierownik i twórca Szkoły Prawa Amerykańskiego, a także wieloletni opiekun Studenckiego Koła Naukowego - Blok Prawa Komputerowego działającego przy Centrum oraz Rafał Cisek - pasjonat nowoczesnych technologii, autor portalu

NoweMedia.org.pl i autor pierwszej strony internetowej CBKE. Obecnie dr Agata Jaroszek, dr Ewa Galewska i dr hab. Dariusz Adamski są adiunktami w CBKE.

W CBKE jest także zatrudniona dr Sylwia Kotecka - specjalistka z adresu informatyzacji podmiotów publicznych, która ostatnio interesuje się sądownictwem, oraz dr Katarzyna Tomaszewska specjalistka od dostępu do informacji publicznej i jednocześnie sekretarz CBKE.

Naszymi współpracownikami przez wiele lat byli, m. in. sędzia Dariusz Sielicki, dr Wojciech Dubis, dr Maciej Skory, dr Marek Leśniak, sędzia Bogdan Pękalski, dr Małgorzata Engeleit, dr Marcin Podleś, dr Justyna Balcarczyk, dr Michał Bernaczyk, prof. Mariusz Jablonski, prof. Mirosław Kutylowski, dr Krzysztof Wygoda, dr Berenika Kaczmarek - Templin, dr Przemysław Polański pracujący w CBKE przez ponad rok jako adiunkt w ramach projektu ECLET oraz dr Dariusz Szostek redaktor Biuletynu Naukowego *Prawo Mediów Elektronicznych*, organizator wielu konferencji objętych patronatem merytorycznym CBKE.

CBKE od początku bazowało na dużym zaangażowaniu doktorantów. Początkowo byli to doktoranci profesora Józefa Frąckowiaka, Profesora Bogusława Banaszaka, profesora Krzysztofa Wójtowicza i profesora Jana Kolasy, później także już moi, od czasu kiedy w 2003 roku uzyskałem stopień naukowy doktora habilitowanego. Tu muszę wskazać Annę Zalesińską, Annę Burdziak, Piotra Rodziewicza, Łukasza Goździaszka, Przemysława Pęcherzewskiego, Magdalenę Wasylkowską - Michór, Agatę Majchrowską, Łukasza Cieślaka, Marię Kaczorowską, Bognę Kaczorowską. Ich zaangażowanie w realizacji licznych projektów naukowych finansowanych ze źródeł krajowych i europejskich jest bardzo duże. Zawsze powierzałem realizowanie tych zadań doktorantom i nigdy się nie zawiodłem. Uważam, że taka praktyka przyspiesza rozwój naukowy i uczy samodzielności.

CBKE zawsze było wspierane przez Radę Naukową. W jej skład wchodził prof. Włodzimierz Gromski, jako przewodniczący i członkowie, tj. prof. Józef Frąckowiak, prof. Bogusław Banaszak, prof. Krzysztof Wójtowicz, prof. Jan Kolasa, prof. Witold Kwaśnicki, prof. Ryszard Jaworski i oczywiście prof. Wolfgang Kilian.

Duże znaczenie dla powodzenia działań BKE miało poparcie władz dziekańskich. Począwszy od Dziekana prof. Zdzisława Kegła, później Dziekana (obecnie Rektora) prof. Marka Bojarskiego Bojarskiego i obecnego Dziekana prof. Włodzimierza Gromskiego.

Priorytety działania Cbke obejmują m. in. prowadzenie w ramach i pod kierownictwem Uniwersytetu prac naukowo-badawczych, rozwijanie międzynarodowych kontaktów i współpracy naukowej, nawiązywanie współpracy z innymi organizacjami i ośrodkami akademickimi zajmującymi się pokrewną tematyką, jak również rozwijanie i kształtowanie życia naukowego wśród studentów oraz integracja środowiska studenckiego i naukowego.

Wśród dotychczas zrealizowanych projektów przez CBKE na szczególną uwagę zasługują: partnerstwo sieci tematycznej LEFIS - Prawne Ramy Dla Społeczeństwa Informacyjnego oraz sieci Tematycznej LEFIS APTICE – Prawne Ramy Dla Społeczeństwa Informacyjnego II; udział w następujących zakończonych już projektach, tj. „Automatyczny Inteligentny System Prawny” (ALIS), *ECLET - Electronic Communications Legal Expertise Transfer* – projekt finansowany w ramach *The Marie Curie Host Fellowships for the Transfer of Knowledge*, „Opracowanie modelowego rozwiązania zastosowania dokumentu elektronicznego w sądach powszechnych z uwzględnieniem aspektów prawnych, organizacyjnych i ekonomicznych” w ramach projektu *Transition Facility PL2004/016-829.05.04* „Wzmocnienie polskiego wymiaru sprawiedliwości”, „E-Sąd – Informatyzacja postępowania cywilnego” - projekt badawczo rozwojowy finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (wspólnie z Instytutem Matematyki i Informatyki Politechniki Wrocławskiej), JUMAS finansowanym przez Komisję Wspólnot Europejskich w ramach Programu Badawczo – Rozwojowego (R&D) Technologii Społeczeństwa Informacyjnego (IST) oraz eMCOD (*Measuring Justice Costs and Quality*) - był to innowacyjny projekt realizowany w ramach programu Komisji Europejskiej *Civil Justice 2007-2013*, oraz będących w trakcie realizacji, tj. *Consumer sentiment regarding privacy on user generated content (UGC) services in the digital economy* (CONSENT), międzynarodowy projekt badawczo - rozwojowy prowadzony w ramach VII Programu Ramowego Badań i Rozwoju Komisji Europejskiej pod nazwą HEMOLIA (*Hybrid Enhanced Money Laundering, Intelligence, Investigation, Incrimination and Alerts* czyli Hybrydowe, Zaawansowane: Wywiad, Śledztwo, Ściganie i Powiadamianie w sprawach dotyczących prania pieniędzy), i wreszcie projekt badawczy „Obieg dokumentów elektronicznych pomiędzy sądami a urzędami stanu cywilnego w sprawach z zakresu prawa cywilnego oraz rodzinnego i opiekuńczego”, finansowany ze środków Ministerstwa Nauki.

W ciągu ostatnich dziesięciu lat CBKE zrealizowało również liczne konferencje, spotkania tematyczne i wykłady m. in. Ogólnopolską Konferencję pt. *Stosowanie środków komunikacji elektronicznej w wymiarze sprawiedliwości* (czerwiec 2003 r.), Ogólnopolska Konferencja pt. *Elektroniczne środki dowodowe w postępowaniu sądowym* (kwiecień 2004 r.), Konferencja

Naukowa pt. *Ulepszając Ramy Regulacyjne Łączności Elektronicznej: Wyzwania na Następną Dekadę* (listopad 2007 r.), czy też Ogólnopolski Konferencję Naukową pt. *Wymiar sprawiedliwości oraz administracja publiczna wobec prawa nowych technologii* (wrzesień 2009 r.). Nie można również nie wspomnieć o współpracy podejmowanej na forum międzynarodowym, czego efektem jest organizowany od rokrocznie od 2006 r. projekt *Summer School on European Information Law*, którego trzecia edycja odbyła się w Polsce, a gospodarzem było właśnie CBKE (wrzesień 2008 r.).

Największym osiągnięciem CBKE i moim osobiście jest stworzenie zaplecza naukowego dla informatyzacji sądownictwa w Polsce. Jako sędzia, wtedy jeszcze Sądu Okręgowego, zainteresowałem się tym obszarem informatyzacji państwa. Zwrócił mi na to uwagę sędzia Dariusz Sielicki i wtedy zaczęły się działania w tym obszarze, które przyczyniły się do stymulowania reform państwa w tym zakresie, w efekcie doprowadzając do licznych projektów i ich realizacji. Przykładem może tu być Elektroniczne Postępowanie Upominawcze (EPU), e - protokół, Portal Orzeczeń i Portal Informacyjny, projekt S24, a w przyszłości elektroniczny Bankowy Tytuł Egzekucyjny (eBTE), Elektroniczne Biuro Podawcze, digitalizacje akt rejestrowych oraz archiwizacja akt elektronicznych.